

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 k.
Folyóév végi 4 -
Helyben háshoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Folyóév végi 5 -
Külföldre postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Folyóév végi 6 -
Egyes szám ára 5 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfői és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 21. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1916 január 27.

1197 fogoly a görzi hidfőnél.

Olasz hadszíntér. Budapest, január 26. (Hivatalos.) A görzi hidfőnél csapataink az Oslavia melletti harcokban az ellenség ottani állásainak egy részét birtokukba vették. Ez alkalommal 1197 fogoly, köztük 45 tiszt és 2 géppuska jutott kezünkre.

Isonzó arcvonal több más helyén is megélénkült a harcok tevékenység. Az olaszok a Podgora, a Monte San Michele és Monfalconétól keletre lévő állásaink ellen intézett támadásait és közeledési kísérleteit ismerték. Repülőink bombázták az ellenség borgói és aloi szállásait és raktárait.

Orosz hadszíntér. Budapest, január 26. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény.

A montenegrói kormány aláírta a megállapodást.

A montenegrói fegyverletételről szóló megállapodásokat tegnap este 6 órakor a montenegrói kormány meghatalmazottjai aláírták. A lefegyverezést amely nehézség nélkül folyik, a kalosini és adrievicai kerületekben is megkezdtük.

Hófer. (Min. eln. sajtóoszt.)

Az olaszok Albániából visszavonulnak.

Budapest, január 26. (Saját tudósítónktól.) Beszél a Tagesanzeiger jelenti, hogy az olaszok visszavonulása Albániából általános.

Portugália hadüzenet előtt.

Berlin, január 27. A Kölnische Zeitung jelenti: Svájci lapok egyértelműleg közlik, hogy Portugália mozgósítani készül. A portugáliai lapok mind azt írják, hogy a mozgósítás küszöbön áll. Anglia kényszeríti Portugáliát, hogy üzenjen háborút Németországnak, mert ily módon lehetővé válik, hogy a Lisszabonban rekedt német nagy oceángőzösök, amelyeknek száma 37, haladéktalanul elkobozhatók legyenek és más portugál kikötőkben még 20 német gőzös van, amelyekre Anglia szintén szemet vetett.

A дума megnyitását elhalasztották.

Stockholm, január 26. A Rjecs megbízható forrásból arról értesül, hogy Goremykin miniszterelnök forró vágya teljesült, mert a дума megnyitását, amelyet legutóbb február elejére terveztek, március elejére halasztották el. A márciusi дума arra jó, hogy a közeli husvétii ünnepok miatt a дума majd kizárólag csak a költségvetéssel foglalkozhat.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, január 26. A főhadiszállásról jelenti január 25 ikéről:

Irak-front.

Az ellenség, a mely Felahin mellett óriási veszteségeket szenvedett, többé nem próbálkozott újabb támadásokkal. Kut el Ameránál időközönként szünetelő tűzérsegi harc van. Január 18 án éjjel sikeresen rajtaütöttünk egy ellenséges táboron Kornától nyugatra.

Az ellenségnek sok halottja volt és temérdek állatot is vesztett. Ezen a környéken szokatlanul erősen havazott, mire dermesztő hideg következett.

Kaukázusi-front:

Nincs különösebb jelenteni való, csupán kisebb esatározások voltak a Murad folyó jobb partján. A többi hadszíntéren a helyzet változatlan.

Pasics folytatja a háborút.

Lugano, január 26. A Daily Chronicle tudósítója beszélt Korfuban Pasics szerb miniszterelnökkel. Pasics így nyilatkozott:

— Szerbia még akkor is folytatná a harcot, ha szövetségeseit levernék. Ha kell, várunk még két évig is. Már békét köthetünk volna, de nem fogadtak el a feltételeket, melyek elszakítottak volna szövetségeseinktől, akik oly vitézül harcoltak értünk.

Markovits és Weinberger cégnél Bémer-tér

az összes raktáron lévő téli áruk leltári árban eladatnak. Ugyanott a legújabb costumök a legolcsóbb
Telefon 11-09. árban mérték szerint készülnek. Kelengye fehérnemű, óriási választék-
ban. Ruhaszövetek, selymek, delainek és batistok mértékszerinti eladásra. **Telefon 11-09.**

Hiába támadnak a franciák.

Berlin, január 26. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A franciák többszöri ellentámadással megkísérelték, hogy a tőlük elvett La Villé-től keletre eső árkokat visszaszerezzék. Mindeneset alkalommal kizárólag visszatértük őket.

Az Argonokban francia robbantások a 285-ös magaslapon egy kis vonalon betemették árkaikat La Chaladetól észak-keletre. Miután az ellenség támadását megghusítottuk, megszállottuk a robbantási tölcsért. Vízirepülőgépeink La Pannónál megtámadták az ellenséges katonai telepeit, száraz földi repülőgépeink pedig a Dickuidentől és Becunétól délayugatra fekvő vasuti telepeket.

Keleti és balkáni hadszíntér.

Különös esemény nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A szerb sereg romjainak menekülése Szkutariából.

Lugano, január 26. A Secolónak jelentik Athénből: Hét napig kísérelték meg az ellenállást Szkutari védői a Tarabosról. 2500 montenegrói harcos fogságba került.

Mirkó herceg hadserege és a szerb sereg Montenegróban volt maradványai, összesen mintegy hatvanezer ember borzalmas állapotban átlépte a Drin folyót és Kroja, Tirana és Durazzo felé menekült. A San Giovanni di Meduában felhalmozott élelmiszerkészleteket meg akarták menteni, de ez szállító eszközök hiányában lehetetlen volt.

Montenegró fejedelme angol világitásban.

Szándékosan írunk fejedelmet, mert az a diszmunka, melyből az alább kezdődő sorokat vettük, 1902-ben jelent meg, amikor még Nikita nem nyilvánította magát királynak, ami tudvalevőleg 1910-ban történt. Most, hogy Nikita jónak látta véget vetni a háborúnak, s az orosz cár „egyetlen barátja” létére békét kötött monarchiánkkal, s aztán igazi balkáni, sőt „nikitai”, módra ellenségeinkhez szokni, kétségkívül az érdeklődés középpontjába került, s azért reméljük, olvasóink szívesen fogják venni róla szóló cikkecskét.

Hutchison, egy agilis angol író 1902-ben Living rulers of mankind „(az emberiség élő uralkodói)” címen szép diszmunkát adott ki, melynek Montenegróról szóló részét itt adjuk.

I. Miklós fejedelem (pardon, már király), aki csaknem 42 esztendeje (igen: öt vanhat) uralkodik, a legérdekesebb alak az összes balkáni államok uralkodói között. I. Miklós Petrovics Nyegos, fejedelme és ura Montenegrónak és Berda-nak, 1841. szept. 21-én született, s Triestben és Párisban neveltetvén, Daniló t. nagybátyját 1860-ban követte Montenegró trónusán. Ugyanazon esztendőben vette el feleségül Miláná-t, Vukotics Péter szenátorinak és az államtanács elnökének leányát. Gyermekük közül 3 fiú és 6 leány maradt életben. A legidősebb leány Zorka, ki 1887-ben halt meg, Karagyevics Péter hercegnek (most szerb király) volt a felesége. Nikita három fia: az

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 26.

A képviselőház mai ülését háromnegyed tízen órakor nyitotta meg Beóthy Pál elnök. Az elnöki jelentések után áttértek a napirendre: a földgázról szóló pénzügyminiszteri jelentés folytatólagos tárgyalására.

Reök Iván ismerteti a gázmérők felfedezésének történetét, majd bírálja a szerződés részleteit. Véleménye szerint a Deutsche Bank saját jól felfogott érdekében elő fogja segíteni iparfejlesztési törekvéseinket. Majd így folytatja: Szinte felemelően hatott a nemzetre gróf Tisza István kijelentése Montenegró fegyverletételéről.

Beóthy Pál elnök: Minthogy a képviselő ur nem a tárgyhöz szól, javaslom a tisztelt Háznak, adja meg az engedélyt, hogy a szónok a tárgytól eltérhessen.

A Ház megadja az engedélyt.

Reök Iván: Nagyon köszönöm. Gondoskodnunk kell arról, hogy a békekötés után hős fiatalok, akik esonkák és bécák lettek, ne maradjanak támasz nélkül. Gondoskodnunk kell az özvegyekről és árvákról is. A háború után nagy feladatok várnak az államra. Az állam jövedelmeiről szólva, kifejti, hogy az államvasutak nem jövedelmeznek kellőképpen. A fővonalakon már régen ki kellett volna építeni a második vágányt és Budapestet mentesíteni kellett volna az átmeneti forgalomtól. Ebből a célból körvasutakat kellett volna építeni.

Reök Iván után Sággy Gyula szólal fel és elutasítja a földgázjavaslatot.

Ezután áttérnek az interpellációkra.

Ráth Ernőnek, aki a kiskorúak és törvénytelen gyermekek gondozása tárgyában interpellált, Sándor János miniszter megnyugtatólag felelt.

Gedeon Aladárnak Tisza azt felelte, hogy a főispánok tudják, hogy ő semmit sem itélne el annyira, mint ha pártpolitikai szempontból mérlegelnék a felmentési és szabadságolási kéréseket.

Huszár Károly a hadiárvak ügyében

interpellált, amire Sándor miniszter megígérte, hogy a hadiárvakról gondoskodni fognak.

Haller István a kivándoroltak visszatelepítése ügyében tartott interpellációt, a melyre Tisza megnyugtatólag felelt.

Höfer jelentése — nyelvbotlás.

Ezután Kelemen Béla interpellált a Höfer altábornagy január 18-iki jelentése tárgyában, amely a „monarchia néptörzseiről” tesz említést.

Tisza válaszában kijelentette, hogy a multkor sem vette tagadásba, hogy vannak jelenségek, amelyek a nemzeti öntudatot sértik. Ma azonban sokkal több joggal állíthatja, mert azóta illetékes tényezőket hallgatott meg, hogy a hadvezetőség teljesen elítéli az ilyen jelenségeket és a megtorlás nem marad el. Höfer jelentését illetően csak nyelvbotlásról van szó, annak sem szabad nagyobb jelentőséget tulajdonítani.

A választ Kelemen és a Ház tudomásul vette.

A horvátországi kérdések.

Rakovszky István a Horvátországban mutatkozó szeparatisták tárgyában interpellált.

Hegedüs azt válaszolja, hogy Magdics horvát országgyűlési elnök beszédét, amelyre hivatkozik, a mult év júniusában mondotta, de később a horvát országgyűlésben nyilatkozatok történtek Magyarország mellett. Azóta is ezen felfogás uralkodik. Helytelen ma egyenlenséget szítani. Természetesen elítél minden törekvést, amely 1868-30. törvényeikbe ütközik. Rakovszkyval szemben a bánt megvédi. A többség a választ tudomásul vette.

Vázsonyi Vilmosnak a vasárnapi munkaszünet tárgyában tartott interpellációjára Harkányi miniszter azt válaszolja, ha a lapok kérni fogják nála a vasárnapi munkaszünetet, akkor e rendeli.

Barta Odön az ország szőlőtermeléséről tartott interpellációt, amelyre Ghillányi megnyugtatólag válaszolt.

Az ülés vége 6 órakor.

1871-ben született Daniló Sándor trónörökös, ki 1899-ben vezette oltárhoz a Mecklenburg Straliti-i nagyherceg leányát, Jutta Milizá-t; Mirkó herceg 1879-ben, Péter 1839-ben jött világra. Nikita életben lévő hat leánya a következő: Militra, ki 1866-ban született és 1889-ben Nikolajevics Péter orosz nagyherceghez ment nőül, Stana, ki 1869-ben jött világra, s 1889-ben György Leuchtenberg hercegének lett élet párja; Helena, ki 1873-ban született s 1896-ban ment Victor Emanuel olasz trónörököshöz feleségül; Anna, ki 1874-ben jött világra, s kit Battenberg Ferenc József hercegvett el; Hanie, ki 1881-ben, s Vera, ki 1887-ben szerzett Montenegró urának atyai örömet.

Montenegróban az uralkodó hatalom a Petrovics Nyegos családban örökös Daniló idejétől kezdve, akit 1697-ben kiáltottak ki vlagyikának azaz fejedelm-püspöknek, s ki ekkor szabadította fel népét a török járom alól. Utódai megtartották a lelki hatalmat. II. Petrovics Péter 1851-ben bekövetkezett haláláig, aki egyuttal ünnepelt poétája is volt a fekete hegyek országának. Utána lépett trónra I. Daniló, unokafivére, akit Oroszország is elismert Montenegró vlagyikájának, hogy lehetőleg szabaduljon az ország a török fensőség címétől is. Montenegró függetlenségét egyébiránt jogilag 1878-ban a berlini kongresszuson ismerte el Törökország. Az előző fejedelmek az ország összes jövedelmét magukhoz ragadták. Nikita névszerinti jövedelme 9000 arany, azaz 4100 font sterling (49200 forint), Oroszország évente 12000 font sterlinget adoz az ország katonai, közoktatási, s egészségügyi

költségeire, Ausztria Magyarország körülbelül 30000 forintot ad egy-egy évben az utak építésére. Az ország alkotmánya, amely 1852-ből való alkotmányos monarchia lenne többé-kevésbé patriarchális alapon. A végrehajtó hatalom teljesen a fejedelem kezében van, kit gyakorlatban abszolút fejedelemnek mondhatunk, de van azért államtanács is nyolc tagból áll, kiknek felét a fejedelem nevezi ki, felét pedig az ország férfilakossága választja, de csak a fegyverviselő lakosság. Valamirevaló férfiember nem jár fegyver nélkül ma sem Montenegróban. A lakosság száma meghaladja a 228000-et, kiknek nagy többsége görög keleti vallású, s többi katolikus és mohamedán. A lakosság főfoglalkozása földművelés (talán inkább kecsketenyésztés?) nemzetiségre csaknem mind szerb. Fő és székváros: Cetinje.

Mr. William Miller „Travel and Politics in the Near East” e könyvében így ír a fejedelméről. Miklós fejedelem, még a legszigorúbb, kiválóbb személyben is legkiválóbb fejedelmek a Balkánban, aki pompásan ki tudja egyeztetni a régi és új road ellentéteit, s amíg Montenegró sorsa az ő kezében lesz, jó irányban fog haladni a kis ország fejlődése. A „gozpodar” az az „ur”, a hogy népe nevezi a fejedelmet kétségkívül egyik legkiválóbb alakja napjainknak. Két olyan képességet egyesít magában, amelyeket különben összehozhatatlanoknak tartanak: jó adag gyakorlati éssz és Isten kegyelméből való költői vénét. Nemrég olvastuk a napilapokban, hogy újságírói vendégeinek Nikita legelsőszó az a kérdést intézi; ismerik-e az ő irodalmi műveit. A Lectures pour

Tegnap földrengés volt Nagyváradon és Biharvármegyében.

Két nap óta a magyarországi lapok földrengésekről adnak hírt. A hivatalos jelentések szerint a földrengések központja tulajdonképpen mesze Magyarországtól valahol Olaszországban lehetett. Még ugyiszólván meg sem állapították a földrengés helyét, mikor tegnap egyszerre nagy megdöbbenést keltve

Nagyvárad alatt is megindult a föld.

Nagyváradon reggel 8 óra 25 perckor érezték a földrengést. Az észak déli irányban menő földrengés részleteit legjobban a posta- és táviráda igazgatóság telefonközpontjában figyelték meg. A megfigyelésekről Simeaszky Gyula posta- és táviráda tiszt a következő felvilágosításokat adta:

— Nyolc óra 40 perckor a telefonközpont hatalmas termét mintha megrázta volna valami óriási erő. A berendezési tárgyak megmozdultak. A telefonközpont helye egy pillanatra elszédültek s ugyanekkor minden tárgy mozogni kezdett. Az alterem csengői s jelfogói csilingelni kezdtek, sőt a közeli premontrei rend templomának tornyából

kétszer egymásután halk harangkongs volt hallható.

A hatalmas épület vára az ingás követ kezében recsegő hangokat hallatott. A függőlámpák megmozdultak. Kilengési nagyságuk 2—4 centiméter volt. Érdekes, hogy a telefonközpontban észleltekről a posta föld-

szinti hivatalaiban semmit sem vettek észre.

A tünetek 20—25 másodpercig tartottak. Mikor már befejezést nyert a földrengés, lementem a földszinti hivatalokba, ahol elmentem a tapasztaltakat. Megmosolyogtak, mert ott semmit sem éretek és csak akkor hitték el a földrengést, mikor rámutattam a még mindig ingó lámpákra. Nyilvánvaló volt, hogy földrengés történt. A földrengés iránya észak-dél volt.

A székesegyházban és a püspöki rezidenciában erősen éretek a földrengés hatását. A tető és kupola ropogott, a csillárok kilendültek helyeikből. Néhány másodperc múlva megszűnt minden, mire a rezidencia a telefonközponthoz fordult, amely jelezte, hogy ott is éretek bárom erős lökést, a csengők csilingeltek s nagy félelem fogta el a személyzetet. Később bejárták a székesegyházat, de kárt nem állapíthattak meg.

A képtalan soron is éretek a rezgést: dr. Bundala Mihály kanonok mondotta orvosának, dr. Mayer Lászlónak, hogy a földrengéstől meglódtak a függő lámpák.

Velence jelentkezett másodiknak a központban, jelezte, hogy ott éretek volt a rengés. A Jelinek-kertészetben a pálmák hajladoztak. A Körözs utcának baloldalán éretek a rengést, a Rákóczi-uton s a városházán szintén. Földes Mórné, a Linoleum üzletvezetője az asztalnál megsédült s előre bukott. A vasuti postánál a pénztárnál ülő tiszt előtt a halomra rakott bankjegyek meglódtak. Papp Dezső fogorvosnál a páci-

sek kilódtak a székből s a fogaik — a műfogak persze — mind megmozdultak.

A pénzügyigazgatósági palota másodemeletén az ajtók, ablakok recsegtek, iratállványok megmozdultak s a tisztviselők ijedten siettek a folyósókra, honnan csak fél óra múlva tértek vissza megnyugodva.

A földrengést a főgimnáziumban is éretek. Az iskola most a széles utcai elemi iskola emeletén épületében van elhelyezve s az emeleten az iskolai padok mind megmozdultak.

Egyik osztályban a tanár a nagy zörögésre figyelmessé lett mivel ő már egyszer éretek földrengést, azonnal fölfedezte a zörögés okát s az előadást hallgató fiukat is figyelmeztette a földrengésre.

Ugyanígy folyt le a földrengés a többi iskolákban is, s néhol kisebb nagyobb riadalmat keltett.

Az igazságügyi palotában szintén erősen éretek a rengést.

A megyeházán a közigazgatási irattárban az irat állványok recsegve ropogva ingadoztak, úgy hogy a tisztviselők attó tartottak, hogy azonnal összeomlik az egész irattár.

A városházán a főszámvevő szobájában egy kályha megrepedt. A nem elég biztos helyekre helyezett iratok a földre estek, a könnyedén a falhoz támasztott tárgyak eldőlték. Az ingaórák meglódtak.

Az Andrányi palotában az ablakok és ajtók recsegtek. A berendezési tárgyak megmozdultak.

Érdekes, hogy a földszintes házakban sehol semmit sem éretek. Kivéve a város északi részét, ahol a legerősebb földlökéseket éretek.

torus 1910 októberi füzetében egyik romantikus drámájából olvastunk részleteket, melyet 1908 ban adtak először a belgrádi színházban. La Tsarine des Balkans, a „balkániai cárnője“ a címe, s a XV. században játszák. Jellemző, hogy Lovcsenről is van benne néhány lelkesítő szóból álló megemlékezés: Lovcsenünk szebb, mint az egész Balkán!

Se jellemét, se országának politikáját, mely teljesen tőle függ, meg nem érthetjük, ha ezt a két tulajdonságot számba nem vesszük. A fejedelem nagyon jól tudja, „melyik oldalára kenje a vaját kenyérének“ (on which side his bread is buttered) s nyilvános tetteit mindig politikai helyzetének javítására eszeli ki. Ha Oroszország egy hajórakomány puskát és löszert ajánl fel neki, mint azt nemrég kétszer is megtette, hálásan megköszöni az ajándékot a nélkül, hogy tartana az ajándékoztól. Ha Ausztria, melytől fél és melyet gyűlöl gondoskodik a montenegrói utak és postakocsik (delizsánok) költségeiről Miklós fejedelem a bibliai parancsolatot tartja szem előtt, mely az egyiptomiak kifosztására vonatkozik.

A bécsi Wiener Bilder heti képeslap utolsó számában egy kép Nikitát azon hirtében ülve ábrázolja, melyet Ferenc József királyunk ő felségétől kapott ajándékba.

Ha ősi ellensége a szultán lovagló mesztereket küld neki, némi humoros célzással, mert a lovasságot nem igen lehet használni Montenegróban, vagy egy jachtot ígér neki, amire még kevesebb szüksége van, megköszöni még. „J'aime beaucoup les Anglais (nagyon szeretem az angolokat), szólt egyszer hozzám, s azt hiszem, nincs miért ké-

telkednem abban, hogy ő is, népa is őszintén csodálják Nagy-Britániát. Hozzátette, hogy emlékekkel és reményekkel (des souvenirs et des espoirs) tért haza Angliából, de hogy minő reményekkel, nem fejtette ki. De, mióta az angol kormány 1880 ban a második tengerre vezető utat biztosította neki Dulcignenak, Anglia neve általában és Gladstone é, különösen igen népszerű lett Montenegróban. Gladstone halálos betegségének idején véletlenül Montenegróban tartózkodván tapasztalta, hogy a nép és fejedelem egyaránt tudatában éltek annak, mit veszítenek halálával. Sehol a közeli keleten, sem Bulgáriában, amelynek folszabadtításában része volt, se Görögországban, melyet mindig pártfogolt, nem keltett olyan gyászt a Gladstone halála, mint Montenegróban.

De Nikita fejedelem, jóllehet, más abszolút uralkodók módjára becsülte a liberális politikusokat, föltéve persze, hogy nem voltak saját alattvalói, minden bizalmát mégsem helyezte Gladstoneba. Leányai teli riviera-i tartózkodásuk alkalmával találkoztak a királynővel (ez persze Viktória angol királynő) s fesztelen magaviseletök bája megnyerzte ez utóbbi rokonszenvét. A fejedelem (Nikita), aki büszke rá, hogy ismeri az angol politikai életet, 80 font sterlinget írt alá az „indiai éhínség-alapra“. Kevésel utóbb a királynő a Viktória-rend nagykeresztjét adományozta neki s kifejezte a belső óhaját, hogy szeretné a festői (pictural) és lovagias fejedelmet megismerni. A fejedelem meglátogatta tehát a királynőt Nizzában, kifejtette egész szeretetreméltóságát, nemzeti viselete pompáját és sima párisi francia beszédét. Kevésel utóbb híre

terjedt, hogy egyik leánya Battenberg herceghez megy nőül s a protestáns esketés a cettinjei angol követségen ment végbe.

A fejedelem házassági hajlamaival kapcsolatban kolportáltak elmés riportját egyik vendégének azon nyilatkozatára, hogy Montenegró igen szép és érdekes ország ugyan, de semmi értékes kiviteli cikke nincs. A fejedelem ragyogó szemekkel válaszolt: „Uram, ön feleli leányaimat“.

Nikita fejedelem napirendje eltér Európa többi uralkodójától. Reggel hétkor kél s frugális reggeli után, mely kávé és kifliből áll, mindjárt a tanácssterembe megy, ahol a legfőbb itélőszék ülést tart. Ha bünyügyi tárgyalás folyik, a fejedelem figyelemmel hallgatja a vizsgálatot, kikéri a tanukat s alkalmilag szót emel a vádlott érdekében. Aztán testőrei kíséretében sétát tesz Cettinje utcáin, hogy könnyen hozzáférhessenek a kérelmezők, kik felhasználva az alkalmat, eléje terjesztik kívánságaikat és panaszait. Ezek a kérelmezők gyakran távoli falvakból jöttek s nem mervén a szenátushoz apellálni, közvetlenül a fejedelemhez fordulnak, hogy járjon közbe értük, vagy éljen kegyelmezési jogával. Ebéd után, mely déltájban szokott lenni, siesta következik, három-négy óráig, azután kilovaglás. Alig végezte be vacsoráját, otthagyja családját s a kihallgatási terembe megy, hol szenátorok s a város egyéb polgárai körében az óriási kandalló mellett ül, kérdezősködik, vagy megvitatja a napi eseményeket, vagy a fejedelemség távolabbi részeiből jött híreket. Így aztán folytonos érintkezésben van egész népével.

Közlé: N. Gy.

A vármegyében.

Biharvármegye területén a földrengést ugyanabban az irányban érezték, mint Nagyváradon. Igen erős volt a földrengés az élesdi járásban, ahol legjobban Élesden és Réven figyelték a rengés erejét. Élesden **Petczár László** postamester a rengés közvetkezésében **a földre esett, a szobája fala pedig megrepedt.** A lámpák erős lengést mutattak, az órák megállottak.

Belényesben a kórházban a betegek vették észre a földrengést. A járó betegek idegesen siettek a folyosókra. Az ágyak kimozdultak helyeikből. Az órák megállottak. Ugyanezeket a tüneteket észlelték a vaskóhi és magyarcsékei járásban is.

Margitán egyáltalán nem figyelték meg a tüneteket, ellenben Margita mellett Védresábrányban és Micskén egészen tisztán érezték a földlökéseket, melyek pár pillanatra szédülést okoztak.

A **nagyszalontni** járásban szintén érezték a földrengést. A tárgyak megmozdultak, az órák megállottak.

Általában komolyabb következménye sehol sem volt a föld megmozdulásának. A bemutatott adatokból megállapítható, hogy a rengés 8 óra 40, 8 óra 45 perckor kezdődött és 6-8-10 másodperctől 20-25-ig tartott. A rengés kétszer megisméltődő hullámszerű ingás volt. Hogy Biharvármegyében csak egy utóhulláma ért e el valamely nagyobb arányú földrengésnek, vagy ez a tünet teljesea önálló volt, még nincs megállapítva.

Vélemény a földrengésről.

Érdekesnek tartjuk a nagyváradai földrengés alkalmából fölhozni **Lóczy Lajos** véleményét a földrengés okáról. **Lóczy Lajos** műegyetemi tanár véleménye az, hogy a nagy magyar Alföld földrengéseit az **ártézi kutak okozzák.** Az Alföld medencéjéből kiömlő vizek helyén üreges támadtak, amelyek a rétegek újabb elhelyezésével járnak s tektonikus földrengést idéznek elő. **Lóczy** ez elméletében kifejtette, hogy Nagyváradnál kezdődik az alföldi medence pillérrendszere s itt már földrengés aligha fordul elő. A mai földrengés ez elméletnek ellentmond, alattunk sem biztos a föld. Csak egy szilárd a földön: **a hit.**

A kik már ismerik a földrengést.

Papp Dezső fogorvos, Szan Franciskóban két földrengést ért meg, a mai tehát nem rémitette meg. Ilyen lökések ott gyakoriak.

Rottersmann Franciska divatárúsnő szintén Szan Franciskóban lakott, mikor a földrengés elpusztította Amerika ezen nagy városát, **Friskót.** Rottersmann Franciska a következőket mondotta el erről a nagy földrengésről:

— Szan-Franciskóban mindig van földrengés, egy lökés nem nagy dolog, fel se vettük, hozzá voltunk szokva. Ott is ilyen üzletem volt, a férjem szivargyári üzletvezető volt. Emlékszem, egy szerdán reggel egynegyed 6 kor egy rengés reszkettette meg a házat, amely felülről lefele meghasadt s leomlott. Minden kő kimozdult helyéből, csak a váz maradt meg s mi a romok közt találtuk magunkat. Hirtelen tűz támadt, létrát hoztak s azon lemenekültünk. Egy domb mögé tették minket, az megmentett a tüztől. Mindenünk odaégett, egész **Friskó** elpusztult. Tizennégy évi munkánkat tönkretette egyetlen nagy földrengés. Ma is félelem fog el, ha a villamos megakad, azt hiszem, hogy a föld reng. A mai földrengés kicsi volt, alig éreztem.

Földrengés az országban.

Az ország többi részén is végig vonult a földrengés. amint ezt a távirati tudósítások jelentik. Ezen tudósítások szerint Budapest, Nagyszombat, Szigligetsomlyón, Abrudbányán, Besztercebányán, Fogarason és Zilahon is volt földrengés reggeli 8 óra körül. Az utóbbi két helyen az iskolákból és üzletekből az utcákra futottak. Sok ház megrepedezett és a kémények badóltak.

A Szigligeti-Társaság ülése.

Nagyvárad irodalmi társasága, a Szigligeti-Társaság, mint már jeleztük, ez időnyben első felolvasó ülését február hó 2 án, Gyertyaszentelő ünnepén fogja megtartani. Kiváló vendége lesz ez alkalommal a társaságnak: **dr. Lázár Béla** tanár, aki rendkívüli buzgalommal állott az utóbbi időben a magyar képzőművészet szolgálatában s alapos tanulmányával, irányító hatású irodalmi működésével szerzett magának kitünő nevet és érdemeket. **Lázár Béla** nagyváradai felolvasásúal olyan tárgyat választott, ami bennünket különösen érdekel: a **Kolozsvári testvérek, középkori szobrászművészek** Nagyváradon készült szobráról fog előadást tartani, amely szobrot Prágába vitték s ott később a csehek eredetiségét elakarták vitatni. **Lázár Béla** felolvasásának intencióját legjobban világítja levele, amelyben Nagyvárad tudós püspökét, aki tudvalevően nemeslelkű barátja a művészeteknek, meghívta előadására. A levél a következő:

Kegyelmes Uram!

Van szerencsém tiszteletteljesen jelenteni, hogy Gyertyaszentelő ünnepén, délután 5 órakor Nagyváradon, a városház nagytermében a **Kolozsvári testvérek művészetéről** vetített képekkel illusztrált előadást fogok tartani a prágai **szent György szobor** védelméről. A nagyváradai középkori szobrászok művészetének méltatásával célok az, hogy felhívjam Nagyvárad közönségét, hogy a Nagyváradon készült halhatatlan szobrot állítsa fel az ottani székesegyházban, középkori művészetünk örök dicsőségére. Rendkívül megtisztelve érezném magamat, ha **Nagyméltóságod** szives előadásomat meghallgatni.

Legmélyebb tisztelettel **Kegyelmes uramnak**

alázatos szolgája
Dr. Lázár Béla.

A vendégen kívül más érdekessége is lesz a műsornak: **E. Kovács Mariska**, a Szigligeti színház ünnepelt művésznője, előadja **Szavay Gyula** *Az Uristen fogad* című versét, **Nadányi Zoltán**, a melegszívű poéta, mint humorista mutatkozik be s vidám csevegését **H. Körösi Juci** fogja felolvasni.

A felolvasó ülés jövedelme a **Vörös-Kereszt Egylet** jótékony céljaira szolgál. A belépti jegy ára 1 korona: jegyek kaphatók a **Hegedüs Hirlap**irodában.

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki. Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a **Dayeszter** vize zug. Csukaszürke ember. Híborus mozifelvétel. Rendkívül érdekes lemez újdonságok **Rákóczi** ut 7. az udvarban **SIMON GYULA** hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek. Gramafonok, hangszerek olcsó szakszerei javítása.

A Máv. és Nagyvárad faellátása

A vasut teljesítőképesége.

A vasut szerepe a város faellátása körül eddig panaszra nem szolgáltatott okot. A Máv kitétt magáért s nem engedte, hogy Nagyvárad fainség elé kerüljön, sem azt, hogy fauzsorások karmai közt vérezzon el. A vasut megfelelő kocsikat járatott Csucsra, Bucsa, Barátka felé és vissza, másrészt **Vaskóh—Bihar-Lonka** felé. Így jutott Nagyvárad város fához azután, hogy a budapesti Jégművekkel pólujárt, a Máv. gondosságához fordult nem elég korán ugyan, de még nem későn. Azóta kellő időben kapott fát a város mindenfelől s azóta is mindig kerül fa a Máv jóvoltából a város részére, amelyet nagy zavaroktól mentett meg a vasut igazán közérdekű közbelépése. Külön kap ezenkívül a szükséghez képest a **Biharmegyei Tűzifaárúsitó Részvénytársaság** is elegendő szállítási eszközöket ahhoz a nagyszabású szállításhoz, amellyel a nagyváradai összes fakereskedőket ellátja fával s a megyei fa-Érmeles 80 százalékát viszi piacra.

A kocsijáratokat, mint értesülünk, egyrészt Csucsra felé irányították, másfelől Bihar-Lonka, Dobrad felé, ahonnan a **La Roche** és **Darvas-cég** szállít. A **Bayersdorff** és **Mahler-cégek**, a **Bihari Helyi Érdeku Vasutak** vonalait foglalták le fa szállítására. A **Bihari Erdőipar Részvénytársaság** mézgedi fatelepé egyelőre nem funkcionál.

A vasutnak a háborus időkben való teljesítőképeségéről kérdést intéztünk **Singlary Gyula** forgalmi főnökhöz, aki a következőket mondta:

— **A Tiszántúlnak** csak annyit mondhatok, hogy a vasut a sokszorosan nehéz időben is megállotta a helyét. **A személyzetben** megvolt az akarat, az egészség és az igyekezet ehhez. **Isten csodája** hogyan bírja el a vasut ezt a nagy munkát, de elbírja, s a forgalom rendszeren megy. Nagy a forgalom élelmiszerekben, a román gabona-behozatal is megkezdődik a napokban, sok a muniószállítás s legkevesebb a csapat-szállítás.

Nem csoda-e, hogy emellett a személyforgalmat itt ott késésekkel fenntudjuk tartani. Az a helyes, hogy a közönség tudja ezt s megérti helyzetünket.

NAGYOTHALLÓ?

Fülzugásban szenved?

Hallását megjavítja, fülzugását megszünteti a „Thermo elektromos hallókészülék”, mely oly kicsiny és könnyű, hogy a fülben kényelmesen, észrevétel nélkül hordható. Határozott előnye, hogy sajátkezűleg behelyezhető a fülbe és **kivülről nem látható!**

Csak nálunk kapható!

Prospektust ingyen küld **Thermo-Vállalat**, Budapest, **Rákóczi** ut 57/a. Telefon: **József 52 73.** Nyitva: hétköznap 9-6 óráig, vasár- és ünnepnap 10-4 óráig egyfolytában.

* Egy középkori intelligens nő keres **házvezetőnői** állást, helyben vagy vidéken házvezetésben jártas. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

* **Református főgondnoki választás Derecskén.** Tegnap tartották meg az egyházmegyei főgondnoki választást. A főgondnoki helyre két jelölt volt és pedig Balázsházy Iván főszolgabíró és Lchiczky István dr ügyvéd a volt főgondnok. Balázsházy Ivánt 184 szavazat többséggel 18 szavazat ellenében megválasztották főgondnoknak.

* **Dr Réti Ignácné meghalt.** Dr Réti Ignácné szül. Kecskeméti Margit tegnap délután meghalt. A fiatal urnó alig egy éve ment férjhez dr Réti Ignác nagyváradi jeles ügyvédhez s most kis gyermekének születése után röviddel meghalt. Egyetlen leánya volt dr Kecskeméti Lipót főrabbinak. A váratlan haláleset mely gyászba borította a fiatal férjet és a mélyen sujtott szülőket.

* **Milyen áron adja a villamos a szénét** A Magyar Város és Községfejlesztési részvénytársaság még az elmúlt év decemberében ajánlatot adott be Nagyvárad városához, amelyben 3 évi kötést ajánlott poroszszén szállításra. A városi tanács azonban az ajánlatot elutasította, mert drágának találta az árakat s nem akarta 3 évre lekötöni a várost. A részvénytársaság most újabb beadványt intézett a városhoz. Ebben csodálkozását fejezi ki, hogy drágának találja az ajánlatot a város, mikor a helybeli lapokban azt olvassa, hogy a városi villamosmű 7 K 80 fillérért adja a fűtőporoszenét s ez áron sem tudja a közönséget kielégíteni. A város tehát, a beadvány szerint 33 százalék haszonnal árusítja a fűtőszénét. Ennek igazolására közli a következő adatokat: Egy mázsa porosz szén ára 2 K 75 fillér, fuvar Nagyváradig 2 K 09 f, márkáértelme különbözöt 24⁷/₁₀ fillér, összesen 5 K 08⁷/₁₀ fillérbe kerül tehát a városnak a porosz fűtőszén. A 3 évi kötéstől nincs mit félni a városnak, mert ha a szénkonvenció időközben leszállítja a szénárakat a különbözöt a város javára számíttatik, éppen úgy, mintha emelkedik a szén ára, ez is a várost terheli. A részvénytársaság csak ezekre a kijelentésekre szorítkozik, anélkül, hogy ajánlatának elfogadását kérné. Azt hisszük azonban, hogy a részvénytársaság számításában valami hiba van, mert nem tételezzük fel, hogy a városi villamosmű vezetősége tényleg 33 százalék haszonnal juttatná a közönség részére a szénét. Aki nem ismeri részleteiben a szén ellátás dolgát, az is észreveszi, hogy a beadvány csak a nagyváradi állomáshoz számítja a fuvardíjat, pedig az állomástól a telepig való szállítás is pénzbe kerül. Ha azonban tényleg túl magas áron adná a Villamosmű a közönség részére a szénét, a városnak kell gondoskodni, hogy éppen ebben a nagy drágaságban kedvezőbb áron jusson a közönség a fűtőszénhez.

* **Értekezlet a villamos közlekedés ügyében.** Felkérték lapunkat a következő sorok közlésére: A váraljai és velencei polgárokat, ugyszintén ama törvényhatósági bizottsági tagokat is, akik a városrészek érdekeit képviselik, tisztelettel föl kérem, hogy csütörtökön este 8 órakor a Röhllich Lajos-féle vendéglőben értekezletre összejönni sziveskedjenek. Tárgy: A villamos közlekedés. A polgárság megbízásából: Eisele Sándor.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, dr Sugár Bertalanné, a margittai b. járásorvos felesége tegnap este hirtelen meghalt. Sugárné halála mely részvételt keltett minderről. Az elhunyt az egész margittai járás szegény lakosságának jöltevéje volt. Igen tevékeny társadalmi életet élt. Szervezője volt minden jótékonyági akciónak, melyből különösen a háború tartama alatt vette ki részét. Legutóbb fia, aki mint tü-

zérőhadnagy teljesít szolgálatot, másodszer ment vissza a harctérre; azóta Sugárné szív-baja erősebb mérvben jelentkezett. Komolyabb következményektől azonban nem tartott a család. Annál súlyosabb volt a csapás, mikor Sugárné tegnap este hirtelen rosszul lett és meghalt. A családot számosan keresik fel részvétnyilatkozatokkal.

* **A Rimanóczy fürdő és szálloda igazgatója.** Nagyvárad egyik legkiválóbb szállodája a Rimanóczy-szálloda. A szállodát és a fürdőt néhai Rimanóczy Kálmán tudvalevőleg a szegényügy rendezésére adományozta. Ugy a fürdő, mint a szálloda jövedelmezősége évről-évre emelkedik. Az 1915. évben dacára a nehéz viszonyoknak, mintegy 20.000 koronával nagyobb összeget jövedelmezett, mint az előző 1914. évben. Ez a szép eredmény elsősorban Tolonits József gondnok érdeme, aki nagy szakértelemmel, a közönség megalégedésére vezeti a város ezen értékes objektumát. Tolonits József érdemeit a városi tanács is méltányolta s a tegnapi tanácsülésben a szálloda és fürdő igazgatójává nevezték ki.

* **A fakereskedők együttes beadványa.** A nagyváradi fakereskedők együttes beadványt intéztek a városhoz, amelyben hajlandónak nyilatkoztak, hogy a város közönségét ellátják meghatározott összegért a szükséges fával. Ezzel azt célozzák, hogy a város ne foglalkozzék fa-beszerzéssel és feárusítással, mert nem képesek a várossal konkurrálni és tönkre mennek. A városi tanács tegnap foglalkozott a fakereskedők beadványával s a felett napirendre tért. A tanács ugyanis helyesli, hogy a város tűzfát vesz és elárulit s igyekszik e közönséget ellátni tűzfával.

* **Halálozások.** Dr Lovrich Sándor kórházi főorvos neje született Sélley Ilona, dr Sélley Sándor nyug. belügyi államtitkár leánya, életének 27 ik, zavartalan boldog házasságának 6-ik évében, rövid szenvedés után folyó hó 21-én Budapesten meghalt. A megboldogultat folyó hó 23 án temették el nagy részvétellel a Kerepesi temetőbe. Halála nagy és előkelő családot borított gyászba. Az elhunytban Lőrinczy Rezső biharvármegyei tisztviselő unokahugát gyászolja. — Dienes Istvánné élete 37. évében tegnap éjjel elhunyt. Temetése ma, január 27-én délután 3 órakor lesz a Sal Ferenc-utca 25. számú házból.

* **Göre Martsa lakodalmja utoljára.** Olyan nagy tetszés fogadta és olyan nagy érdeklődés kísérte a Vigadó mozgó színházban a „Göre Martsa lakodalmja” című bohózatok mozi-szkeccs előadásait, hogy a felhangzott közvélemény az igazgatóság egy nappal meghosszabbította a szerződését. Ma, csütörtökön is a „Göre Martsa lakodalmja” kerül előadásra. A busuelőadások délután 5, este 7 és 9 órakor lesznek.

* **Olaszország is kapitulál,** mert az olasz hölgyek nem bírják már nélkülözni Rosenzweig Róza elegáns és kegyelmes fűzőit. Reklám fűző K 6 — Leibchenek reklámnak, saját árban. A minden hölgynek nélkülözhetetlen havikötőkből nagy választék. Rosenzweig Róza fűzőgyár Szalárdi u. 9.

* **Uri nő,** ki nyelvmesternői képesítését külföldön szerezte, nőket és gyermekeket tanít lakásán németül, franciául és angolul. (Vizvezeték u. 31)

* **Mindennemű arcz., kéz vörösségről biztos stb. Harmat tej krém.** Ára 1 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi ut 7/B.

* **Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon: 18-02.

* **Husfűtölést és disznóölést** elvállalok. Bém-utca 11 szám.

* **Kiadó** Sztaroveczky-utca 7 szám alatt 2 szoba, fürdőszoba s mellékhelyiségekből álló lakás azonnal. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dozsó

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

* **Családi rum** vanillával vagy ananász ízzel literje K. 3-80. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1-20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

* **A legjobb, legkedveltebb,** legelőbb beszerzési forrás! Teát, rumot, csokoládét, szardíniát, szalámit, sajtot, kakaót, szaloncukrot, Kugler, Gerbeaud, bonbon. Mindez a legelőnyösebb árban ASZÓDYNAL, akinek Kossuth-utcai és Rákóczi-uti üzleteiben nagy szaloncukorka vásár van. ASZÓDY-féle híres 8 féle zamatu pörkölt kávé, legfinomabb tea, a Sas passagebeli külön hal-konzerv üzletben az összes fajta pácolt halak amelyek a husi pótolják azonkívül mindenemű kiválóan finom édességek kaphatók. Katonai postaládákat és harctéri dobozok az üzletben megtölthetnek.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök délután: Jótékonyeülv előadás a rokkant színészek alapja javára. Zauzi kisasszony.

Csütörtök este: A kisasszony férje.

Pénteken este: Szibil.

Szombaton este: Legénybucsu.

A kisasszony férje Drégely Gábor nálunk nagy és maradandó sikerrel bemutatott vígjátéka: A kisasszony férje legközelebb ma, csütörtökön este kerül színpadra. A bájos vígjátéknak a címszerepben Varsa Gyula a főszereplője, partnere pedig Polgár Mariska, aki az utolsó Verebély leány szerepében utólrébetlenül kedveset és megkapóan szépet nyújt. Kiváló szereplő még a darabnak Tompa Béla és Sik Rezső.

A Híklámen. Mint arról már hírt adtunk, a Szigligeti színház megszerezte Gábor Andornak Budapesten nagy sikerrel bemutatott színpadi játékát, a Cíklámen, amelynek nálunk a jövő hét keddjén lesz a bemutatója.

Legújabb táviratok.

Eihunyt kolostorfőnök.

Budapest, január 26. (Saját tud.) Arad-ról jelentik, hogy Hansea Agoston román arhimandrita 60 éves korában a hodosbod-régi román kolostorban meghalt. Hansea Agoston teljesen visszavonultan élt a román bucsujáró kolostorban.

Nikita helyzete.

Budapest, január 26. (Saját tud.) Londonból jelentik:

Nikita hadsegéde közölte az újságírókkal, hogy a király csak jelentéktelen nyilatkozatokat adhat, mert *nincs tisztában helyzetével*, míg hitelenesen nem értesül a monarchia magatartásáról.

Bolgár nagy haditanács.

Budapest, január 26. (Saját tudósítónk-tól.) Szófiából jelentik:

Tegnap a király elnöklésével Todoroff, Zsekoff, Bojadjeff, Naindenoff és Zsesztoff tábornokok részvételével nagy haditanács volt.

Berat elfoglalásának hira.

Lugano, jan. 26. A Corriere Ticinónak jelentik Szalonikiból: Magyar, osztrák és bolgár csapatok megszállották Beratot. A bolgárok Valona ellen nyomulnak, a magyarok és osztrákok Durazzo ellen, a hol Esszad pasa vezeti az ellenállást.

Elsülyesztett angol gőzös.

Budapest, január 26. (Saját tudósítónk-tól.) Londonból jelentik, hogy egy 10.750 tonnás angol gőzöst elsülyesztettek.

Angol kémkedés Görögországban.

Budapest, január 26. (Saját tud.) Zürichből jelentik: Görögországban messze elágazó angol kémkedést fedeztek fel, amelynek élén Britz vezérkari kapitány állott. Athénben 4 bűnrészes városi tisztviselőt tartóztattak.

Megcáfolt olasz-szerb hazugság.

Budapest, január 26. (Saját tud.) A sajtószállásról megcáfolják azokat az olasz és szerb jelentéseket, amelyek szerint a szerbiai decemberi harcokban 100,000-nyi emberünket elfogtak. Megállapítják, hogy legfeljebb 25.000 ról van szó.

KÖZGAZDASÁG

Alóheremag megállapított ára

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhíré teszi, hogy a magyar kir. miniszterium a lóhere (vörös here, Trifolium pratense) magánt követelhető legmagasabb árakat Magyarország egész területére (métermérszánkem) tiszta súlyra a következőképp állapította meg:

1. Magyarankamentes nyers lóheremagért 320 K. 2. magyarankás tisztítható nyers lóheremag 385 K. 3. Magyarankás, tisztíthatatlan nyers lóheremag 255 K. 4. Arankamentesként hivatalosan ólomzárólt lóhere-

mag 445 K. 5. Tisztított, de nem teljesen arankamentes lóheremag, ilyenként hivatalosan piros bárcával ólomzárólt, vagy ólomzáróltól nélkül 415 K.

Kiesiben — 25 kg. és ezen alul — való eladásnál az arankamentestől hivatalosan ólomzárólt lóheremagért követelhető legmagasabb ár kilogrammonként 4 kor. 30 fillérnél, a tisztított, de nem teljesen arankamentes lóheremagért követelhető legmagasabb ár nem lehet magasabb 4 korona 60 fillérnél.

Ezeket a legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is, csak készpénz fizetés mellett történő eladás esetére kell érteni.

A fent megállapított legmagasabb árak f. évi január 9 én életbeléptek, s ez időponttól számítva a lóheremagot a megállapított legmagasabb árnál drágábban árusítani, vagy vásárolni tilos. Aki e rendelkezés ellen vét, akár mint árusító, vásárló közvetítő, 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Nagyvárad, 1916 január 22.

Rendőrkapitányi hivatal.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága tegnapi ülésén állapította meg az intézet 1915. évi mérlegét, mely a rendes és látens tartalékok bővítésére dotálása után 204,678 korona 98 fillér tiszta nyereséget tüntet ki. Az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó évi március hó 5-én megtartandó reades évi közgyűlésnek részvényenkint 12 korona 50 fillér osztalék kifizetését fogja javasolni.

NYILTÉR.

Alapított 1847-ben. — Számos ki-tüntetés. — Több ezer elismerő levél.

ÓRÁK

ékszerek részletfizetésre

BRAUSWETTER JÁNOS, Szeged

Nagy képes árjegyzék ingyen!

Mindenféle aranytárgyat, törött aranyat, arany pénzeket legmagasabb áron készpénzért vásárolok, kérem hozzám bizalommal beküldeni.

A szerkesztésért felelős: DR. PAPP KÁROLY.

KLADÓ

Törkömérő oldalon, a nagy-állomástól 10 percnnyire, a Füredy-féle

5 holdas szőlő felszereléssel. Értekezhetni:

Dr. Csidey Jánosnéál Szilágyi Dezső utca 25. sz.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

GÖRE MARTSA LAKODALMA.

Moziskeccs 3 részben

Bemutatásra kerül a "VIGADÓ" mozgó-színházban.

1916. január 27-én

Ma, csütörtökön közkívánatra utoljára.

Előadások 5, 7 órakor és este 9 órakor.

SZEMÉLYEK:

Göre Gábor
Durbints sógor
Kátsa cigány
Göre Martsa
Szolgálo
Majsztram ur: Tsupor Pál

Rózsahegy Kálmán.
Csiszár Artúr.
Szathmári Lajos.
Dolnai Ilona.
Mlts Rózi
Stella Gyula.

Göre Gábort Dévai Sándor fővárosi népszerű kabaréművész alakítja.

Jáccódik ma, az világ közepén: Lepéndön.

MEGYÁRÁK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsolye 1 kor. Támlásszék 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillér.

Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

A Gazdasági és Iparbank részvénytársaság zárszámadása az 1915. évről.

VAGYON	Mérleg-számla.				TEHER				
	K	f	K	f					
Pénzkészlet			173669	82	Részvénytőke			3010000	
Váltótárca			8565621	21	Tartalékalap	560000			
Jelzálogkölcsonők			1313364	21	Nyugdíjalap	237000			
Értékpapirokkal fedezett folyó- számla- és előlegkölcsonők			1044545	40	Széchenyi Jenő jótékony alap	5000		802000	
Értékpapírok			1305878		Betétek			3115782	83
Nyugdíjalap értékpapirjai			234951		Visszleszámítás			4128791	66
Ingatlanok			465000		Folyószámlai hitelezők			1383564	91
Követelések pénzüintézeteknél			19746	55	Engedményezett kölcsonők			330240	
					Átmeneti tételek			46009	03
					Nyereségáthozat a múlt évről	62230	64		
					Ez idei tiszta nyereség	244157	12	306387	76
			13122776	19					
								13122776	19

TARTOZIK	Veszteség- és nyereség-számla.				KÖVETEL				
	K	f	K	f					
Betét-, visszleszámítási-, és egyéb kamatok			485455	71	Nyereség-áthozat a múlt évről			62230	64
Adók			58501	15	Leszámított váltók, jelzálog, előleg- kölcsonők és folyószámlák utáni kamatok és jutalékok			839026	90
Tiszti fizetések, üzleti költségek, irodabér és nyomtatványok			80240	09	Értékpapirkamatok			56572	56
Összes leírás			52824	40	Házbérfelvételek			25579	01
Tiszta nyereség			306387	76					
			983409	11					
								983409	11

Nagyvárad, 1915. évi december hó 31.

Ternyei Ármin
titkár.

A könyvelésért:
Bíró József.

IGAZGATÓSÁG:

Rádi Ödön
elnök.

Beöthy László

Deutsch K. I.

Kollár Lajos

Dr. Oestereicher Samu

Ternyei Antal
vezérigazgató.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Balásházy Iván

Dr. Cziffra Kálmán

Dr. Thury Kálmán.

Gerő Ármin

Szathmáry Király Andor